

Herstelondersteunende zorg: de ervaringsdeskundige

Herstelondersteunende zorg is zorg die de cliënt ondersteunt bij zijn herstel. Maar herstel is niet per se genezing. Bij veel psychiatrische aandoeningen is genezing niet altijd mogelijk, maar kan de cliënt wel leren om te gaan met zijn ziekte en een nieuwe betekenis geven aan zijn leven. Een ervaringsdeskundige kan daarbij helpen.

Definitie van herstel

Eén van de meest geciteerde definities van herstel is afkomstig van Anthony (1993):

“Een zeer persoonlijk en uniek proces van verandering in iemands opvattingen, waarden, gevoelens, doelen, vaardigheden en/of rollen. Het is een manier van leven, van het leiden van een bevredigend, hoopvol en zinvol leven met de beperkingen die de psychische klachten met zich meebrengen. Herstelen betreft het ontgroeien van de rampzalige gevolgen van de aandoening en de ontwikkeling van een nieuwe betekenis en een nieuw doel in iemands leven.”

Ervaringsdeskundige

Steeds vaker wordt een ervaringsdeskundige ingezet bij herstelondersteunende zorg.

Een ervaringsdeskundige = iemand die cliëntervaring heeft in de zorg, deze ervaring heeft omgezet in ervaringskennis en in staat is om deze kennis ook professioneel in te zetten en over te dragen op anderen. De inbreng van ervaringsdeskundigheid wordt gezien als een belangrijk instrument voor het realiseren van vraagsturing of vraaggerichtheid vanuit cliëntenperspectief (bron: online Encyclopedie).

Naast behandeling en begeleiding door professionele zorgverleners, kan de ervaringsdeskundige een belangrijke bijdrage leveren aan het herstel van de cliënt. De ervaringsdeskundige weet wat het betekent om een psychische ziekte te hebben, hoe het is om vanuit dat dal weer omhoog te kruipen, hoe het is om met ups en downs om te gaan en wat zijn ziekte betekent voor het dagelijks leven.

Kerntaken van de ervaringsdeskundige

De kerntaken van de ervaringsdeskundige zijn (www.deervaringsdeskundige.nl):

1. Ondersteuning bij individuele herstelprocessen

De ervaringsdeskundige ondersteunt de cliënt bij het individuele herstelproces, bij zijn dagelijkse bezigheden en maatschappelijke participatie en emancipatie. Daartoe creëert hij vanuit (h)erkenning, reflectie en begrip ruimte zodat de cliënt zelf aan zijn herstelproces kan werken. De ondersteuning is een samenwerkingsproces waar, vanuit zelfbepaling, ook de omgeving bij betrokken kan worden. Dit zijn voor de cliënt belangrijke personen, maar ook maatschappelijke organisaties die ondersteuning bieden.

2. Inrichting van herstelondersteunende zorg

De ervaringsdeskundige ondersteunt en bevordert de inrichting van herstelondersteunende zorg. Deze component strekt zich uit binnen en buiten de ggz en gaat gepaard met culturele verandering en het tegengaan van stigmatisering. Dit betreft o.a. scholing, coaching en ondersteuning van medewerkers, de beïnvloeding van de cultuur en visie van de ggz, maar ook het bevorderen van samenwerking en aansluiting

tussen ggz en andere maatschappelijke sectoren. Overkoepelend is het streven om het aanbod en inrichting van de zorg zo te veranderen dat zij daadwerkelijk aansluiten op de behoeften van de gebruikers van die zorg.

3. Creëren van maatschappelijke kansen

De ervaringsdeskundige draagt bij aan het scheppen van maatschappelijke ruimte en participatie. Hij gaat discriminatie en stigmatisering tegen door een positieve cultuur te scheppen. Hij draagt bij aan een compassievol klimaat waarin diversiteit leidraad is. Hij faciliteert het proces van empowerment door een vrije ruimte te genereren waarbinnen mensen in samenspraak met anderen zelf bepalen hoe zij hun leven vormgeven.

Kennisplein De ervaringsdeskundige

Iedereen die meer wil weten over inzet van ervaringsdeskundigheid kan terecht op het Kennisplein De Ervaringsdeskundige: www.deervaringsdeskundige.nl.

Op deze interactieve website kan kennis worden gebracht en gehaald over de ontwikkeling van ervaringskennis en de inzet van ervaringsdeskundigheid binnen en buiten de ggz.

www.deervaringsdeskundige.nl is bedoeld voor mensen die werken aan hun herstel of een ander daarin ondersteunen, voor werkgevers die ervaringsdeskundigen willen inzetten in het reguliere werkveld en voor alle andere geïnteresseerden rondom het onderwerp ervaringsdeskundigheid. Naast actuele informatie en concrete hulpmiddelen biedt de website de mogelijkheid tot debat en uitwisseling van ervaringsverhalen en praktijkvoorbeelden.